

ZARZĄDZENIE NR...50/18

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

w Lublinie

z dnia 31 lipca 2018 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt.2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 ze zm.)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na jeden rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota”, zwanego dalej „rezerwatem”:

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych II w Chełmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie nr 39/18 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota” traci moc.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwanicki

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Niszczenie łągów żółwia błotnego przez lisy i inne drapieżniki.	<p>Zabezpieczenie łągowisk żółwia błotnego.</p> <p>Ułatwienie nowo wyklutym żółwiom pokonania drogi do najbliższych zbiorników wodnych.</p> <p>Ograniczenie liczebności populacji lisa.</p>
2.	Nadmierne zacienienie miejsc łągowych żółwia błotnego.	Poprawa warunków świetlnych na łągowiskach żółwi błotnych.
3.	Nadmierny odpływ wody z obszaru rezerwatu, powodujący obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz lustra wody w jeziorach, co stwarza niebezpieczeństwo zanikania cennych zbiorowisk bagiennych i pogarszania się warunków bytowania cennych gatunków roślin i zwierząt, w tym żółwia	Ograniczenie odpływu wody z terenu rezerwatu poprzez zwiększenie możliwości retencyjnych w rezerwacie.
4.	Nadmierna aktywność bobrów europejskich w pobliżu urządzeń piętrzących wodę w rezerwacie przyrody.	Ograniczenie aktywności bobrów europejskich w pobliżu urządzeń piętrzących wodę w rezerwacie przyrody.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwańskiuk

5.	<p>Gradacja kornika ostrożnego na obszarze rezerwatu przyrody „Żółtowie Błota” – zasiedlenie osłabionych drzew sosny zwyczajnej przez kornika ostrożnego (korony zasiedlonych drzew przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa zamierają w krótkim czasie).</p>	<p>Ograniczenie gradacji kornika ostrożnego zagrażającego drzewostanowi sosnowemu zlokalizowanemu na terenie rezerwatu przyrody „Żółtowie Błota”.</p>
----	--	---

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków roślin z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

L. p.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Zabezpieczanie gniazd żółwia błotnego metalowymi siatkami oraz ich maskowanie.	W zależności od potrzeb - wszystkie lub wybrane gniazda	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 253d i 254a, 254d, 254f
	Jesienna kontrola lęgów oraz przenoszenie wyklutych żółwi do cieków i zbiorników wodnych.	Wszystkie zabezpieczone gniazda	Nadleśnictwo: Sobibór obręb Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 253d i 254a, 254d, 254f
	Odstrzał redukcyjny lisa.	W zależności od potrzeb	obszar całego rezerwatu
2.	Mechaniczne usuwanie drzew i krzewów na lęgowiskach. Wywiezienie pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu.	Do 1,0 ha	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 253d i 254a, 254d, 254f

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

dr inż. Arkadiusz Iwanjuk

3.	Remont grobli	W zależności od potrzeb	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 240, 253, 254, 255
4.	Usuwanie przetamowań i tam wykonanych przez bobry europejskie w pobliżu urządzeń piętrzących wodę	W zależności od potrzeb	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 240, 253, 254, 255
5.	1) Identyfikowanie w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę, 2) usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalenie pozostałości poza obszarem rezerwatu przyrody.	Do 150 sztuk sosny Do 40 sztuk sosny Do 45 sztuk sosny Do 35 sztuk sosny	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina oddz.: 240 c, 254 a, 254 g, 254 h,
6.	Prowadzenie monitoringu kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu „Żółwiowe Błota”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu szybkiego podejmowania działań ochronnych.	obszar całego rezerwatu przyrody - 734,41 ha	Nadleśnictwo: Sobibór obręb: Dubeczno leśnictwo: Dekowina

§ 3. Pozostałe zapisy pozostają bez zmian.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Jwaniluk

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr ..50/18

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia .31...lipca 2018 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota” wynika z art. 22 ust 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 ze zm.), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Żółwiowe Błota” o powierzchni 734,41 ha został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 17 listopada 1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski z 1988 r. Nr 32, poz. 293). Celem ochrony w przedmiotowym rezerwacie jest zachowanie najliczniejszego w kraju stanowiska lęgowego żółwia błotnego oraz wielu chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, a także wielu rzadkich i zagrożonych zespołów i gatunków roślin.

Niniejsze zadania ochronne uzupełniono o działania dotyczące ograniczenia aktywności bobrów europejskich w rejonie urządzeń piętrzących wodę w rezerwacie przyrody, poprzez usuwanie przetamowań i tam wykonanych przez ww. gatunek.

Niekontrolowane piętrzenie wody przez tamy bobrowe w pobliżu grobli stawowych i mniczków stanowi zagrożenie dla tych budowli i może spowodować ich uszkodzenie. Zniszczenie grobli spowoduje zmianę stosunków wodnych w rezerwacie, co może stanowić zagrożenie dla wielu gatunków chronionych roślin i zwierząt oraz siedlisk w rezerwacie przyrody.

W ostatnim czasie w rezerwacie przyrody „Żółwiowe Błota” doszło do gradacji kornika ostrozębnego. Korony drzew (sosny zwyczajnej) zasiedlonych przez tego owada przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa w krótkim czasie zamierają.

W latach 2016 - 2018 r. kornik ostrozębny pojawił się na obszarze województwa lubelskiego, w skali nigdy dotąd nie odnotowywanej. Biologia ww. gatunku owada nie jest do końca poznana. Larwy tego chrząszcza żerują pod cienką korą pni i konarów na sosnie zwyczajnej, wyjątkowo na świerku. Kornik ostrozębny atakuje górne partie drzew i konary w starszych drzewostanach, ale w ostatnich latach spotykany jest również w drzewostanach młodych. Charakteryzuje się bardzo szybkim rozprzestrzenianiem się i zasiedlaniem kolejnych drzew. Do masowego pojawienia się kornika ostrozębnego dochodzi w warunkach osłabiających kondycję sosny, takich jak np. susza i upały w okresie letnim.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania kornika ostrożębnego jest usuwanie drzew zasiedlonych i palenie uzyskanej biomasy.

W związku z powyższym istnieje konieczność pilnego podjęcia działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Żółwiowe Błota”.

Działania mające na celu ograniczenie populacji kornika ostrożębnego, zagrażającego drzewostanowi sosnowemu w przedmiotowym rezerwacie przyrody będą obejmowały:

- 1) identyfikację w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrożębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ścinę prowadzoną tak, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę,
- 2) usuwanie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalenie pozostałości zrębkowych poza jego terenem.

Ponadto konieczne jest prowadzenie monitoringu kornika ostrożębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota” w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu pilnego podejmowania działań ochronnych.

Usunięcie zasiedlonych drzew sosny zwyczajnej ma na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się kornika ostrożębnego na obszarze całego rezerwatu przyrody i zasiedlania kolejnych drzew. Mając na uwadze specyfikę żerowania kornika ostrożębnego może dojść, w krótkim czasie, do obumarcia sosny zwyczajnej stanowiącej znaczący udział w drzewostanie rezerwatu. Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania tego chrząszcza jest systematyczne wycinanie zasiedlonych drzew i ich palenie. Pozostawienie zasiedlonych przez kornika drzew w rezerwacie skutkowałoby niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się tego owada i atakowaniem przez kornika zdrowych drzewostanów sosnowych.

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota” zostały ustanowione na okres jednego roku Zarządzeniem nr 39/18 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Żółwiowe Błota”. Zabiegi ochronne przewidziane w przedmiotowym zarządzeniu polegające na usunięciu do 150 sztuk sosny zwyczajnej w miejscu wystąpienia ogniska gradacyjnego kornika ostrożębnego (w oddziale 240c leśnictwa Dekowina) zostały już zrealizowane. Ze względu na postępującą gradację kornika ostrożębnego w rezerwacie „Żółwiowe Błota” konieczna jest realizacja kolejnych zabiegów ochronnych.

Przedmiotowe zadania ochronne zostały ustanowione na wniosek Nadleśniczego Nadleśnictwa Sobibór z dnia 05.07.2018 r., znak ZG.7212.5.2018,

Niniejsze zadania ochronne będą realizowane przez Nadleśnictwo Sobibór.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Winiński